Konstitutionsutskottets betänkande 1988/89:KU37

Riksdagens arbetsformer

1988/89
KU37

Sammanfattning

I betänkandet föreslås att de provisoriska reglerna för interpellationsdebatterna permanentas. Vidare förordas att riksdagen under 1989/90 års riksmöte prövar en ordning som innebär att frågestunderna äger rum på tisdagar.

Utskottet ämnar i höst återkomma till frågan om en eventuell förlängning av försöksverksamheten med en förändrad budgetprocess i riksdagen.

Ärendet

Sedan 1985/86 års riksmöte bedrivs försök med *nya debattformer m.m. i kammaren*. Försöket gäller främst frågeinstitutet och interpellationsdebatterna. Genom beslut våren 1988 (KU 1987/88:43) förlängdes försöket att gälla även under innevarande riksmöte.

I en skrivelse till utskottets kanslichef från kammarsekreteraren redovisas att talmannen diskuterat erfarenheterna av reglerna med vice talmännen och med de särskilt utsedda partirepresentanterna i talmanskonferensen. Därvid har framkommit att det råder enighet om att bestämmelsen rörande interpellationsdebatterna är bra och bör permanentas. När det gäller frågeinstitutet är man enig om att de provisoriska debattreglerna bör gälla även i framtiden. Frågestundernas placering i riksdagens veckoschema är svår att lösa på ett ur allas synpunkter invändningsfritt sätt: En viktig utgångspunkt är att frågestunden bör få en fast placering och inte flyttas mellan olika dagar och tider beroende på andra aktiviteter i kammaren. Diskussionen med partiernas representanter har enligt skrivelsen visat att det finns en majoritet för att under nästa riksmöte pröva en ordning som innebär att frågestunden förläggs till tisdagar kl. 14.30. Förhoppningen är att tiden inte skall överskrida två timmar. Sista tidpunkt för avgivande av frågor föreslås bli kl. 13.00 på torsdagen i föregående vecka.

I skrivelsen framhålls att statsrådsberedningen informerats om förslaget och inte anfört några invändningar.

Riksdagen beslöt våren 1988 (KU 1987/88:43) att försök med en *förändrad budgetprocess* i riksdagen skulle bedrivas under innevarande mandatperiod. Målsättningen skulle vara att budgeten (utom kompletteringspropositionen) behandlades före den 30 april. För att uppnå detta mål borde budgetpropositionen vara så fullständig som möjligt och anslagspropositioner avlämnas senast den 25 februari. En mer samlad behandling av budgetförslaget i

kammaren skulle eftersträvas. Kompletteringspropositionen och andra ekonomiska åtgärdspaket skulle behandlas av finansutskottet efter hörande av berörda utskott.

På två punkter krävdes ändringar i riksdagsordningen för att genomföra denna försöksverksamhet. *Dels* ändrades bestämmelsen i 3 kap. 2 § RO om sista avlämningsdag för anslagspropositioner från den 10 mars till den 25 februari. *Dels* skedde ett tillägg till 4 kap. 7 § RO av innebörd att kompletteringspropositionen och andra ärenden med ekonomiskt-politiskt syfte ej fick delas. Båda ändringarna beslöts endast gälla under 1988/89 års riksmöte.

Utskottet

När det gäller försöket med *nya debattformer m.m. i kammaren* delar utskottet de uppfattningar som kommit fram genom talmannens överläggningar med vice talmännen och partirepresentanterna i talmanskonferensen. Utskottet föreslår således att de provisoriska reglerna för interpellationsdebatterna permanentas. Vidare förordas att riksdagen under 1989/90 års riksmöte prövar en ordning som innebär att frågestunden äger rum på tisdagar med början kl. 14.30. Sista tidpunkt för inlämning av fråga till denna frågestund fastställs till kl. 10.00 fredagen i föregående vecka. Någon ändring i övrigt i regleringen av frågeinstitutet föreslås inte. Lagförslag finns i *bilaga*.

Försöket med förändrad budgetprocess under 1988/89 års riksmöte är ännu inte avslutat. Det är därför enligt utskottet för tidigt att dra definitiva slutsatser om utfallet. Tidsplanen för riksdagens budgetarbete bör enligt utskottet behandlas i samband med vissa andra frågor av betydelse när det gäller att åstadkomma en jämnare arbetsbelastning över året i riksdagen. Utskottet ämnar i höst återkomma till denna fråga och den därmed sammanhängande frågan om tidsgränser för anslagspropositionernas avgivande. Utskottet kommer då också att behandla frågan om eventuell fortsättning på försöksverksamheten med en förändrad budgetprocess i den del som gäller sammanhållen behandling av kompletteringspropositionen och andra ärenden med ekonomiskt-politiskt syfte.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *reglerna för interpellationsdebatterna*

att riksdagen antar i *bilaga* intaget förslag till ändrad lydelse av tilläggsbestämmelsen 6.1.3 riksdagsordningen,

2. beträffande *frågestunderna*

att riksdagen antar i *bilaga* intaget förslag till ändrad lydelse av tilläggsbestämmelsen 6.2.3 riksdagsordningen.

Stockholm den 23 maj 1989

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Catarina Rönnung (s), Kurt Ove Johansson (s), Birgit Friggebo (fp), Sture Thun (s), Torgny Larsson (s), Ylva Annerstedt (fp), Bengt Kindbom (c), Bo Hammar (vpk), Hans Leghammar (mp), Ulla Pettersson (s), Rosa-Lill Wåhlstedt (s), Stig Bertilsson (m), Göran Åstrand (m), Ines Uusmann (s) och Hugo Andersson (c).

Härigenom föreskrivs i fråga om riksdagsordningen[1] att tilläggsbestämmelserna 6.1.3 och 6.2.3 skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

6 kap.

6.1.3

Vid 1988/89 års riksmöte skall följande tillämpas.

När ett statsråd besvarar en interpellation får svaret lämnas i ett anförande som räcker längst tio minuter. Statsrådet kan därutöver få ordet för ytterligare två anföranden i interpellationsdebatten om vardera längst sex minuter.

Interpellanten kan få ordet för högst tre anföranden, varav det första får räcka längst sex minuter och övriga två längst tre minuter. Detsamma gäller för de ledamöter som senast dagen före det sammanträde då svaret skall lämnas har anmält att de önskar ordet vid överläggningen.

Andra talare kan få ordet för högst två anföranden, varav det första får räcka längst sex minuter och det andra längst tre minuter.

Kortare inlägg från statsråd som avses i 2 kap. 15 § får i en interpellationsdebatt ej överstiga tre minuter. På sådana inlägg får inte avges genmäle.

6.2.3

Vid *1988/89* års riksmöte skall följande tillämpas i stället för tilläggsbestämmelse 6.2.2.

Frågor besvaras vid en frågestund varje *torsdag* som riksdagen sammanträder. Vid denna frågestund besvaras frågor som har ingivits till kammarkansliet senast kl. *13* under *tisdagen* i *samma* vecka.

Om arbetsförhållandena i riksdagen kräver det får talmannen besluta att frågesvar skall lämnas på annan dag än *torsdagen*. Talmannen får även besluta att en fråga skall besvaras tillsammans med en interpellation.

Vid *1989/90* års riksmöte skall följande tillämpas i stället för tilläggsbestämmelse 6.2.2.

Frågor besvaras vid en frågestund varje *tisdag* som riksdagen sammanträder. Vid denna frågestund besvaras frågor som har ingivits till kammarkansliet senast kl. *10* under *fredagen* i *föregående* vecka.

Om arbetsförhållandena i riksdagen kräver det får talmannen besluta att frågesvar skall lämnas på annan dag än *tisdagen*. Talmannen får även besluta att en fråga skall besvaras tillsammans med en interpellation.

Meddelande om när en fråga skall besvaras skall anslås senast kl. 14 dagen före sammanträdet och tas upp på föredragningslistan.

Efter det att statsrådet har lämnat ett frågesvar får det första anförandet från varje talare räcka längst två minuter och varje följande anförande längst en minut. När ett statsråd besvarar en fråga tillsammans med en interpellation tillämpas de regler om anföranden som gäller för interpellationer.

[1] Riksdagsordningen omtryckt 1988:1446.

En fråga som inte besvaras på dag som avses i andra eller tredje stycket förfaller, om inte den ledamot som ingivit frågan, senast kl. *13.* följande *tisdag* meddelar kammarkansliet att frågan skall kvarstå till nästa frågestund.

En fråga som inte besvaras på dag som avses i andra eller tredje stycket förfaller, om inte den ledamot som ingivit frågan senast kl. *10.* följande *fredag* meddelar kammarkansliet att frågan skall kvarstå till nästa frågestund.

Vid frågestund får talmannen utan hinder av tilläggsbestämmelse 2.15.4 anvisa plats i plenisalen från vilken talare skall yttra sig.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1989.